

АНОТАЦІЯ на роботу
**«ГЕОГРАФІЯ WELLNESS-ТУРИЗМУ:
СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**
на здобуття кваліфікації магістра географії
студентки ІІ курсу магістратури денного відділення
факультету геології, географії, рекреації і туризму
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
ІХНЕНКО ЯНИ ЮРІЇВНИ

Здоров'я людини є її найвищою життєвою цінністю. Сьогодні ідея здорового способу життя поширюється серед все більшої кількості людей. Цьому сприяє ціла череда факторів.

У першу чергу це проблеми, з якими все частіше зустрічається людство – «пусті» калорії в їжі, гіподинамія, забруднення довкілля. Вони призводять до того, що протягом життя відбувається погіршення фізичного та духовного стану людини, але цьому можна зарадити заходами, що пов'язані з охороною здоров'я та туризмом. Таким чином, людство починає свідомо ставитися до свого здоров'я, у першу чергу змінювати стиль життя, відмовлятися від споживчої здатності. Молоде покоління мелініанів свідомо критикує шкідливі звички, вживає правильну їжу, осуджує фаст-фуд. Сьогодні вважається, якщо ти добре виглядаєш, підтримуєш добру фізичну форму, то оточення автоматично сприймає тебе як цілеспрямовану, амбіційну людину, яка здійснилася як особистість. А красивими та успішними хочуть бути усі. Тому, особливого значення набуває пошук ефективного збереження резервів здоров'я при обмежених людських, природних та інших ресурсах.

Прихильники здорового способу життя обирають нові напрямки для відпочинку. Їх мало цікавлять вечірки, пляжі та басейни, такі люди надають перевагу лікувальним курортам та турам, що сприяють відновленню духовних сил та зняттю стресу. Тому найпоширенішими варіантами відпустки є SPA-процедури, йога, таласотерапія.

Таким чином, безперервному розвитку та розширенню ринку лікувально-оздоровчих туристичних послуг сприяє загальносвітовий тренд на здоровий зовнішній вигляд і духовну рівновагу. Формуються нові

напрямки туризму та з'являються актуальні різновиди туристичних пропозицій. Прикладом цього є wellness-туризм як новий, але досить динамічний і перспективний напрямок, який поширив свій вплив на багато країн. Поширюючись по світу і сприяючи вдосконаленню сучасних стандартів обслуговування туристів, wellness-туризм відіграє вагомую роль у раціональному використанні природних ресурсів у поєднанні з історико-культурними та інфраструктурними ресурсами, підвищенні якості життя туристів, оздоровленні населення, активізуючи економічні та культурні зв'язки, підвищуючи рівень зайнятості населення, стимулюючи зростання загального прибутку від розвитку альтернативних та інноваційних видів туризму, яким і виступає wellness-туризм. Отже, актуальність дослідження полягає у необхідності розробки wellness-турів та популяризації цього напрямку туризму.

Об'єкт дослідження – туристично-рекреаційні ресурси, що визначають розвиток wellness-туризму.

Предмет дослідження – туристичні пропозиції wellness-туризму у світі і зокрема в Україні.

Метою дослідження є формування перспективних пропозицій wellness-туризму у світі та зокрема в Україні.

Для досягнення мети були поставлені наступні **задачі**:

- 1) визначення теоретичного змісту wellness-у та його місця в системі туризму і лікувально-оздоровчого туризму зокрема;
- 2) вивчення передумов, зокрема туристичних ресурсів, розвитку wellness-туризму в Україні та світі;
- 3) аналіз географії сучасних та перспективних центрів wellness-туризму;
- 4) формування пропозицій та перспектив розвитку wellness-туризму.

Методи дослідження: хорологічний, системного підходу, логічного аналізу і синтезу, порівняння, узагальнення і прогнозування.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні суті, місця та значення wellness-туризму в системі лікувально-оздоровчого туризму і рекомендацій щодо його вдосконалення.

Практичне значення одержаних результатів. У дослідженні представлено розробку wellness-турів Україною, Туреччиною, Таїландом. Вони можуть бути використані як пропозиції в туристичних агенціях.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження доповідалися на конференції студентів та аспірантів «Географічні дослідження: історія, сьогодення, перспективи», присвячені пам'яті професора Г.П. Дубинського (2020 р.). За матеріалами дослідження надруковано наукову статтю в збірнику «Perspectives of world science and education» (Кіото, Японія).

Структура роботи: загальний обсяг 72 сторінки. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (62 найменування), проілюстрована 57 рисунками та 5 таблицями.

У першому розділі роботи представлено загальні відомості про туризм, його поняттєвий апарат, за думкою різних вчених. Аналіз теоретичного змісту wellness-туризму показав, що wellness-туризм являє собою різновид лікувально-оздоровчого туризму. Часто це поняття ототожнюють з медичним туризмом, але це три різні напрямки. Медичний туризм передбачає переміщення особи з метою лікування конкретного поставленого медичного діагнозу, тоді як wellness-туризм спрямований на відновлення фізичних і психофізіологічних сил організму, попередження хвороби через відпочинок та рекреацію. Wellness являє собою потужну та стрімко розвинуту індустрію, яка своїми принципами сприяє продовженню молодості, уповільненню старіння та загалом підвищує мотиви людини насолоджуватися життям. Wellness-подорожі можуть включати в себе різні форми оздоровлення – такі як SPA, таласотерапію, йогу, тайський масаж, медитацію, фітнес, діету, а також спеціальні освітні програми, які вчать інтегрувати здорові звички у

повсякденне життя. Зазвичай wellness-туристи ведуть здоровий спосіб життя, а подорожі виступають лише його продовженням.

Розкрито передумови, зокрема туристичні ресурси, розвитку wellness-туризму в Україні та світі. Встановлено, що серед них важливу роль відіграють природно-географічні та суспільно-історичні ресурси. Найбільше значення мають кліматичні, водні, бальнеологічні та ландшафтні складові природних туристичних ресурсів, оскільки вони мають відповідні оздоровчі властивості. Саме природно-кліматичні ресурси у більшості випадків визначають особливості wellness-туризму в різних регіонах світу. Вони безпосередньо впливають на туристичний процес. Окрім цього для розвитку туризму важливе значення має інфраструктура. Застарілі санаторії перекваліфікуються у сучасні багатофункціональні центри, готелі починають пропонувати послуги SPA.

У другому розділі представлено безпосередньо аналіз географії сучасних та перспективних центрів wellness-туризму в Україні, Європі, світі. З'ясовано, що європейськими лідерами цього напрямку вважаються: Швейцарія, Австрія, Італія, Іспанія, Чехія, Угорщина, Болгарія, Румунія і Словенія. Всесвітньовідомими та популярними центрами wellness-у є країни Азіатсько-Тихоокеанського регіону - Балі, Таїланд, Індонезія. В Україні потужними центрами wellness-туризму є гірські та передгірські райони західних областей: Івано-Франківської, Закарпатської та Львівської. На рівнинній території України курортно орієнтованою є південна її частина (Одеська, Дніпропетровська, Запорізька та Миколаївська області). Перш за все, розміщення таких закладів обумовлено наявністю туристичних ресурсів і туристичних потреб. До того ж сьогодні wellness-центри виникають поблизу великих міст та мегаполісів через підвищений попит їх жителів на зняття стресу та відпочинок.

У третьому розділі визначено розвиток wellness-туризму як один із визначальних напрямків туристичної сфери, що вимагає формування пропозицій та перспектив. Туристичні фірми часто включають wellness-

послуги в стандартний туристичний пакет як додаткові, тому що в такому випадку подорожі мають більший попит. Але це призводить до зниження актуальності wellness-туризму як напряму. Тому, доцільно запропонувати туристичним агенціям програми турів, які мають на меті відновлення фізичних сил, психоемоційного стану та досягнення людиною гармонії у цих сферах. У роботі представлені авторські програми турів до Карпат («Гірське натхнення»), Туреччини («Східна Рив'єра»), Таїланду («Тайська насолода»).

У рамках апробації запропоновані тури були представлені туристичній агенції «Навколо світу». Аналіз відділу маркетингу показав, що розроблені тури мають недоліки, з них: нерозрахована вартість продукту, не вказані варіанти способів переміщення (транспортне сполучення). При цьому wellness-тури знайшли підтримку керівництва та були схвалені для використання в роботі агенції, що підтверджує акт провадження.